Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭН

ВКП(б)-эйн Б.-М. Обкомой ба БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй орган

1940 оной ИЮЛЬ 3 Среда № 151 (3152)

Сэн 10 мүнгэ.

ХОЙТО БУКОВИНАДА ОМОГ ХҮХЮУН

Хойто Буковина, июниин 29. (ТАСС-ын спецкорр). Улаан Армиин частьнууд Церемош мүрэниие гаталба. Һүүрин зон хадаа тэдэниие улаан тугуудтайгаар, сэсэгүүдтэйгээр ба баярай үгэнүүдээр угтаба. Карпадай нэгэ деревнидэ, таряашад болбол улаахануud роза сэсэгүүдые баригжа, боецүүдые угтан гараба. Боецууд хадаа тэдэ сэсэгүүдыень баяртай абаба.

Биднэр, мүнөөдэр, бүхы Буковиные лбабадни Селонуудта, городуудта ба тосхонуудта гэнтэ митингнүүд эмхидхэгдэнэ. Таряашад болбол нюдэнүүдһээ нёлбоһо гарган, боецүүдые тэбэрэн озонод, тиин тэдэнэр ингэжэ мэдүүлнэ:

—Биднэр таниие 22 жэл соо хүлеэгээбди, үдэр бүхэндэ хүлеэгээбди, тээд ерэбэдтаа. Спасибо, спасибо!

Түрэлхи украинска хэлэн городууд ба селонуудаар ханхинаса сууряатан дуулдана. Хойто Буковинада омог хүхюун.

Авдеенко.

Гурбадахи Табанжэлэй Урибаламжа (гурбадахи жэлэйнь гаргаяга) захилгые советскэ патриотизмын, социалистическэ орондоо инаглалай ба преданностиин демонстраци болгоя!

Социалистическэ гүрэнэй урибаламжа

Сталинска табанжэлнүүдэй торшо соо Советскэ Союзай ажахын ба политическэ хүсэнтүгэс дэбжэлтэнь манай оронои финансова бүхэжэлгые эринэ. Гурбадахи табанжэлэй түрүүшын хоёр жэлэй торшо соо, арадай ажахын финансировалгада гүрэнэй бюджедһээ 110,8 млрд. түхэриг, социально-культурна хэмжээнүүд булганнуудта—73,6 млрд. түхэриг гаргашалагдаа. Гэхэтэй хамта, иланан социализмын оронoй оборонно хүсэ шадалые бүхэжүүлхэдэ, Улаан Армиин ба Улаан-Сэрэгэй Флодой саашадахи хүгжэлтэдэ тон эхэ мүнгэ зорюулагдаhан байна.

СССР-эй Верховно Соведэй Зургаадахи Сесси болбол 1940 оной гүрэнэй бюджедые доходоорон 184 миллиард түх. ба гаргашаараа—179,9 млрд. түхэригээр батална. Харин, Бурят-Монголой АССР-эй бюджет доходоороо ба гаргашаараа 129.517,4 мянган түхэригээр баталагдаа.

1940 оной гүрэнэй бюджет—Советскэ Союзай арадай ажахын, культурын, оборонын ба ажалшадай ажана байхан байдалай хүсэтэ ургалтын түйлай ехэ программа мүн. Хэрбээ нэгэдэхи табанжэлэй гурбадахи жэлдэ арадай ажахыда 15,9 млрд. түхэриг гаргашалагдаhан hаа, гурбадахи табанжэлэй гурбадахи жэлдэнь—57,2 млрд. түх. зорюулагдаа.

Советскэ гүрэн болбол эдэ зээринүүдые хаанаhаа абанаб? Гол источнигынь хадаа социалистическэ ажахын угаа түргээр ургажа байгаа суглуулга мүн. Гүрэнэй бюджедтэ ородог социалистическэ предприятинуудай доходынь бүхы бюджедэй доходуудай 90 процент болоно. Гүрэнэй бюджет соо урибаламжануудhаа доход милаад ехэ hуури эзэлнэ.

Үсэгэлдэр, „Бурят-Монголой Үнэн" газетэ болбол Гурбадахи Табанжэлэй (гурбадахи жэлэйнь гаргалга) гүрэнэй урибаламжа гаргаха тухай ССР Союзай Совнаркомой тогтоолые ба тус урибаламжа гаргаха условинуудые толилбо. Правительство болбол урибаламжын суммые 8 миллиард түхэригөөр тодорхойлhон байна. Энэ хадаа Сталинска Гурбадугаар Табанжэлэй гурбадахи жэлэйнь гигант сэхэнүүд зорилгонуудые шиидхэлгэдэ, эхэ оронойгоо военно хүсэ шадалые улам бүхэ шандхалгада ба ажалшан арадай ажана амгалан байдалай саашанхи hалбаралтада зорюулагдана.

Социалистическэ гүрэнэй шэнэ урибаламжа гаргаха тухай мэдээсэ Бурят-Монголой бүхы районууд, колхозууд, предприятинууд ба учреждениинүүдтэ аянгын зомон мэтэ түргөөр тарhан байна. Энээнэй абтагдамсаар, Улан-Удын сэхэнүүд предприятинуудай бүхыл сменэнүүдэй хүдэлмэришэдэй митингнүүд үнгэргэгдөө. Эдэ хадаа эхэ орондоо,большевистскэ партидаа хизаарлашагүй преданностиин хүсэн түгэс демонстраци болобо. Хүдэлмэришэд, служащинууд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болбол митингнэхэ дүүрэмсээр, урибаламжа захилгые эхилээ. Улан-Удын депогойхид тэрэ дары 76000 гаран түхэригэй облигацинуудые захиhан байна. Энэ тон ойлгосотой. Ушарынь, советскэ урибаламжанууд ажалшадай ажана амгалан байдалай хэлбэрилтэгүй ургалтые түшэглэнэ. Жэл бүри гаргагдадаг шэнэ урибаламжа бүхэн хадаа улам бүри олон захигдадаг хандуулна. Хэрбээ 1927 ондо индустриализациин Түрүүшын Урибаламжые 6 миллион хүн захиhан байгаа hаа, 1939 ондо Гурбадугаар Табанжэлэй (хоёрдохи жэлэйнь гаргалга) гүрэнэй урибаламжые 50 миллионһоо дээшэ ажалшад захяа hэн. Харин манай республика дотор Гурбадугаар Табанжэлэй (хоёрдохи жэлэйнь гаргалга) урибаламжа 23 миллион 385 мянган түхэригтэ гэээ гү, али 1938 онойхиhоо 52,8 процент дээшэ захигдаhан байна. Эдэ гайхамшаг цифрэнүүд хадаа, советскэ ажалшад болбол гүрэндэ урибаламжагаараа орондоо тон ехэ дэмжэлгэ үгэдэгыень тодоор харуулна.

Арад болбол гүрэнэй урибаламжа хадаа өөhэдэймнай граждански уялга мүн гэжэ hайтар мэдэнэ. Манай орондо урибаламжа захилга—советскэ патриотизмын ба коммунизмые байгуулгада барагдашагүй инаглалай мэдэрэлэй гайхамшаг демонстраци болодог. Тэрэ, капиталистическэ оронуудта тон ондоо картинатай байна, юуб гэхэдэ, буржуазна правительствонууд хадаа империалистическэ зорилгонуудаар, ажалшадые улам бүри ехээр эксплоатироалхын зорилгоор, урибаламжа гаргана, тэрэнтэй хамта хэдэн олон налогуудые бии болгоно.

8 миллиардна советскэ шэнэ урибаламжа хадаа бүрин тараагдаха байhандань ямаршье hэжэггүй. Гэбэшье, облигацинуудые захилга самотекто табигдаха ёhогүй. Энэ хадаа тон эмхитэйгээр, политическэ үндэр хэмжээндэ үнгэргэгдэхэнь шухала. Урибаламжа тараалга—тон ехэ политическэ ба гүрэнэй удхашанартай. Инженэ, партийна, комсомольско, профсоюзна ба финансова органууд ажалшад массые элсүүлхэ, тэдэнэй угаа ехэ активность ба энтузиазмые тойгойлхо уялгатай.

Энээгээр манай олонингоай агитаторнуудай урда хүндэтэй зорилгонууд табигдана. Эли тодо, ажабайдалай жэшээнүүдые харуулан, советскэ гүрэнэй урибаламжын зорилго ба удхашанарые ажалшадта үргэнөөр ойлгуулха—тэдэнэй уялга мүнэ байна.

Социалистическэ эхэ орондоо преданностиин демонстраци

(Бурядай гигант—Паровозо-Вагонно Заводой цехнүүдтэ ба сменэнүүдтэ болоhон митингнүүдhээ)

Томонууд цехнүүдэй нэгэн—инструментальна цехын hүниин сменэдэ хүдэлмэридэг хүдэлмэришэд, стахановецууд, ударнигууд ба рационализаторнууд, Гурбадахи Табанжэлэй (гурбадахи жэлэйнь гаргалга) гүрэнэй урибаламжа гаргаха тухай Советскэ правительствын тогтоолые халуунаар угтаба.

Үйлэдбэриин таhагай начальник нүхэр Широкин болбол ССР Союзай Арадай Комиссарнарай Соведэй тогтоолые уншаhанайгаа hүүлдэ, Советскэ урибаламжын угаа ехэ удхашанартай байhаниие тэмдэглэнэ: „Илагдашагүй эхэ оронойгоо оборонно хүсэ шадалые улам бүхэжүүлгэдэ ба арадай ажахын саашадаа hалбаран бадаралтын түлөө зорюулагдаhан,—гээд нүхэр Широкин үргэлжэлүүлнэ,—Гурбадахи Табанжэлэй (гурбадахи жэлэйнь гаргалга) гүрэнэй урибаламжа хадаа манай олонниловно арадуудые хизаарлашагүй баяраар ба халуунаар угтагдаа",—гэжэ тэрэнэй хэлэхэдэ нэрьеэ алдоисментнүүд орьёлно.

Удаань, эрхим стахановка нүхэр Чебанова выступалhан байна. „Баатар Улаан Армиингаа булад хүсые улам бүхэжүүлхын түлөө, би нарынгаа салингые эхэ оронойгоо урибаламжаар үгэнэм"—гэжэ нүхэр Чебанова мэдүүлбэ. Тэрэнэй hүүлээр, токарь Мельников болбол энэ дурадхалые дэмжэн, выступалба.

Үгэ хэлэгшэд нүхэд Брянский, Мощенко, Дуненко ба бусад болбол советскэ правительствын тогтоолые халуунаар hайшаанабди, гүрэндөө өөhэдынгөө гурбан долоон хоногой салингые урибаар үгэхэбди гэжэ мэдүүлбэд.

Гурбадахи Табанжэлэй (гурбадахи жэлэйнь гаргалга) гүрэнэй урибаламжа гаргаха тухай правительствын тогтоолдо зорюулагдаhан митинг кузнечна цехын коллективэй дунда, июниин 1-эй hүни үнгэргэгдэе. Хоёрдохи сменын хүдэлмэришэд—хамта 100 гаран хүнүүд хабаадалсаhан байна. Тус митинг дээрэ хэдэн олон нүхэд выступалбад. Тэдэнэр хаза урибаламжа гаргалгые угаа ехэ баяраар угтаhанаа мэдүүлнэ.

Стахановец нүхэр Разумов болбол коллективэйгээ хүдэлмэришэдые гурбан неделингэ салинhаа доошо бэшые гүрэндөө урибалхыень уряалжа, үгээ дүүргэбэ. Үгэ хэлэгшэд нүхэд Темкин, Зазулин, Ковалев гэгшэд советскэ урибаламжын ямар ехэ удхашанартай байhаниие тэмдэглэбэ.

Митингдэ хабаадагшад болбол нэгэн дуугаар абтаhан резолюци соогоо Гурбадахи Табанжэлэй урибаламжые бүгэдөөрөө эмхитэйгээр захиха гэжэ бэшэнэ.

Гурбан неделиин салинhаа доошо бэшээр

Тарбагатай, июлиин 2. (Телефоноор абтаба). Шэнэ урибаламжа гаргаха тушаа правительствын тогтоолые радиогоор сонооhон дары Тарбагатайн аймаг дотор митингнүүд үнгэргэгдэе. Колхоз ба село бүридэ болоhон тиидэ митинг бүхэндэ 150-200 хүн хабаадалсаба.

Манай аймагай ажалшад болбол советскэ гүрэнэйгөө хүсэ шадалые бүри ехээр бүхэжүүлхэ зорилготойгоор шэнэ урибаламжа гаргаха тогтоолые баяртайгаар hайшаана. Аймцентр дээрэхи служащинууд ба хүдэлмэришэд хадаа гурбан неделиин салинhаа доошо бэшээр урибаламжа захижа байнад.

Ковалева.

Оронойгоо обороные улам бури бэхижүүлхын түлөө

Улан-Удын депогой, угаалгын цехын hүниин сменын хүдэлмэришэд, служащинууд ба инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болбол „Гурбадахи табанжэлэй (гурбадахи жэлэйнь гаргалга) гүрэнэй урибаламжые гаргаха тухай"СССР-эй Арадай Комиссарнарай Соведэй тогтоол тушаа мэдээсэлые тон ехэ энтузиазмтайгаар угтаhан байна.

Һүниин 1 часта тус цехтэ митинг нээгдэбэ. Энээндэ 60 хүн хабаадаа. Митингые сменын мастер стахановец нүхэр Пробубчик нээбэ.

—Урибаламжые захилга болбол шэнэ заводууд, фабрикануud, шахтнууд, городууд ба МТС-үүдые бариха, манай солото Улаан Армиие бэхижүүлхэ, бүхы советскэ арадуудай ажабайдалые hайжаруулха, инаг эхэ оронойгоо хүсэ шадалые улам бүри бэхижүүлэлгэдэ зорюулагдана гэжэ ойлгонобди. Советскэ хүн бүхэн урибаламжа захилгада хабаадалсаhаараа Улаан Армиингаа ба Улаан Флодойнгоо хүсэ шадалыень улам бүри бэхижүүлхэ байна.

Угаалгын цех соо болоhон митинг дээрэ үшөө 5 хүнүүд үгэ хэлэбэд, тэдэнэр болбол правительствын тогтоолые hайшаажа, гүрэнэй урибаламжые нарынгаа зарплатаhаа доошо бэшээр ба үлүүлэн захихые найдуулнад.

Механическэ цех соо болоhон митингдэ механическа, кузнечна, электросваркын цехнүүдэй хүдэлмэрилэгшэд хабаадаба. Митингые, ВКП(б)-эйн член, стахановец Оборчук нээhэн байна.

Митинг дээрэ үгэ хэлэгшэ нүхэд болбол правительствaар гаргагдаhан гүрэнэй урибаламжа хадаа угаа ехэ политическэ удхашанартай событи мүн, тус урибаламжые бүгэдөөрөө захихабди гэжэ омогтойгоор мэдүүлбэд.

Тэрэнhээ гадна, июниин 1-нэй hүни депогой hүниин сменын бүхы цехнүүдтэ митингнүүд болобо.

Июниин 2 ой үглөөнэй 8 час хүрэтэр Улан-Удын депо соо, хамта 76720 түхэригэй урибаламжануудые захигдаhан байна. Урибаламжа захилга үргэлжэлhээр.

Гэрэй эзэн эхэнэрнүүдэй активна хабаадалга

Хори, июлиин 2. (Телефоноор абтаба). Үнгэрөөшэ hүни, аймцентр дээрэхи бүхы учреждениинүүдтэ ба организацинуудта болоhон митингнүүдтэ хабаадагшад шэнэ урибаламжа гаргалгые үзэгдөөгүй дэбжэлтэтэйгээр угтаба.

АЗО-до болоhон митинг дээрэ нүхэр Жамбалдаржиев ингэжэ хэлэбэ:

—Социалистическэ эхэ оронойго ажахын ба культурын бадаралтадi, тэрэнэй оборонын хүсые бүхэжүүлгэдэ зорюулагдаhан энэ шэнэ урибаламжые биде бүгэдөөрөө hайшаанабди. Манай аймагай ажалшад болбол шэнэ урибаламжа захилгые эмхитэйгээр үнгэргэжэ, эхэ оронхоо хамгаалхаар хэзээшье бэлэн байhанаа гэршэлхэ ёhотой!

Тэндэ байлсаhан арбаад гаран хүн булташаа нарынгаа салингаар, 9975 түхэригэй урибаламжа захиhан байна.

Мүн тэрэшэлэн гэрэй эзэн эхэнэрнүүд хүн бүхэнөй 50-50 түхэригөөр захижа, урибаламжа тараалгада активнаар хабаадалсана.

А. Рудакова, Д. Жамсуев

Советскэ урибаламжанууд ажалшадта юу үгэнэб

(СССР-эй Верховно Соведэй Национальностинуудай Соведэй бюджетнэ Комиссиин түрүүлэгшэ нүх. Хохловтой хөөрэлдөөн).

Советскэ урибаламжанууд болбол манай оронои ажахын ба военно хүсэшадабариие бүхэжүүлгэдэ тон ехэ үүргэтэй байна. Эдэнэй туhалжаар, ажалшадай культурна хэмжээнэй ба материальна ажана байхан байдалай хэлбэрилтэгүй ургалтын батаа бэхи үндэhэ hуури байгуулагдана.

Үргэн нниитэ арадай сулөө нөөсэлгые бюджедтэ нэмэлтэ болгон оруулжа, тэрэниие ажахын ба культурын саашанхи хүгжэлтэдэ, эхэ оронойгоо оборонно хүсэ шадабариие дээшэлүүлгэдэ зорюулхын тула гүрэнэй урибаламжанууд гаргагдадаг байна. Советскэ Союз болбол мирэй политикые баталар ба хэлбэрилтэгүйгөөр бэелүүлнэ. Зүгөөр, капиталистическэ хүреэлэлдэ байха зуураа, манай арад болбол ямаршье гэнэтын ушаралнуудта бэлэн байха ёhотой. Тиимэ тула биднэр болбол өөhэдынгөө хилануудые саг үргэлжэ бүхэжүүлхэ ба Улаан Армияа түрүү классна техникээр зэбсэглэхэ уялгатайбди.

Гүрэнэй урибаламжанууд болбол арадай доходой түргэн ургалтада түшэглэн, жэлhээ жэлдэ бюджедтэ нэмэлтэ болгон эхэхэн сумма мүнгые үгэнэ. Нэгэдэхи табанжэл соо урибаламжа 5,9 миллиард түхэриг оруулагдаа. Хоёрдохи табанжэл соо ажалшад болбол гүрэндэ 19 миллиард түхэриг урибаар үгөө, Сталинска гурбадугаар табанжэлэй түрүүшын хоёр жэл соо—11,5 миллиард түхэриг орооhон байна. Манай орон дотор шэнэ урибаламжа бүхэн ажалшадта халуунаар угтагдана.

Советскэ урибаламжанууд хадаа социалистическэ байгуулалгын темпые хурдадхалгада ба оронойгоо военно хүсэшадабариие шангадхалгада шалуулгдэнэ. Агуухэ Советскэ Союз болон мүнөө военно талаараа хэзээ хэзээнэйhээ үлүү хүсэтэй болоо. Оронойнай экономическа хүсэн жэлhээ жэлдэ ургана. Ажалшадай культурна хэмжээнь хэлбэрилтэгүй дээшэлнэ, город ба селонууд болбосон байдалда оруулагдана. Гансахан лэ хоёрдохи табанжэл соо ажалшад болбол 26, 8 миллион квадратна метр байрын площадь абаа. 1923 онhоо 1938 он хүрэтэр орон сооной 20607 hургуулинууд баригдаа. Үнгэрөөшэ жэлдэ 47, 4 миллион хүн элдэб hургуулинуудта хабаадуулагдаа. 1913 ондо хаанта Росси хадаа арадай гэгээрэлэй хэрэгэдэ, дунда зэргээр, жэлдээ нэгэ хүндэ 80 мүнгэ гаргашалдаг байгаа, харин мүнөө советскэ правительство хадаа 127 түхэриг шахууе гаргашална. Урибаламжаар оруулагдаhан зээринүүдэй ехэнхи хубинь союзна республиканууд гүрэнэй бюджедүүдтэ, мүн тэрэшэлэн городой, районой, сельскэ соведүүдэй нютагуудахи ажахын ба культурна байгуулалтын хэрэглэлнүүдтэ зорюулагдана. Хүдэлмэришэд ба служащинуудай урибаламжаhаа оробон бүхы зээрин 25 процент. колхознигууд ба үнсын таряашадhаа урибаламжаар оробон зээриин 90 процентэнь городуудай, районуудай ба сельскэ соведүүдэй бюджедтэ үгтэдэг байна.

Советскэ арад болбол урибаламжын ямар зорилгонуудта гаргашалагдадагыень hайтар мэдэнэ. Тиимэhээ, манай орон дотор урибаламжа захилга жэл бүхэндэ угаа ехэ политическэ дэбжэлтэтэйгээр үнгэргэгдэнэ. Урибаламжа гаргалга бүхэн фабрикануud ба заводууд дээгүүр, колхозууд ба совхозуудта үйлэдбэриин сэхэнүүд илалтануудаар тэмдэглэгдэдэг. Хүдэлмэришэд, служащинууд, колхознигууд—бүхы советскэ арад болбол урибаламжые эбтэй захилгаараа эхэ орондоо өөhэдынгөө инаглалые, алдарта большевистскэ партида ба агуухэ Сталиндa өөhэдынгөө хизаарлашагүй преданностиие харуулна.

Советскэ урибаламжанууд хадаа облигаци баригшадта нилээд ехэ доход үгэнэ. 1940 он хүрэтэр, процентээр ба шүүбэри болгон (облигацинь үные түлэлгэтэйгөөр) 6, 5 миллиард шахуу түхэриг гүрэнөөр түлэгдөө. Эдэ гаргашанууд ажалшадай бюджедтэ бүхөөр орооhон байна.

Энээниие хүсэд hонороор ажалшадай бэшэгүүд гэршэлнэ. „Парижская Коммуна" гэжэ Московско фабрикын хубсаhа эсхэлгын корпусай ахалагша контролер Фельдман өөрынгөө бэшэг соо ингэжэ хөөрэнэ:

„Би хадаа урибаламжаар хоёдоо шүүдэг байнаб. Бүхы дээрээ 3000 шахуу түхэриг шүүгээб. Тиин шүүбэринигээ ехэнхи хубидань облигаци абадаг гүрнитай болоб. Би 60 наhатайшье hаа залуушуудтай алишье лэ хүдэлмэринэб. Юуб гэхэдэ, манай ажал болбол зол жаргалай баяр гээшэ...»

Мүн тэрэ фабрикын бэлэдхэлгын цехын стахановка бэшэнэ: „Өөhэдынгөө мүнгэн зээрин хубиие гүрэндөө үгэхэдөө, тэрэнэй шүүбэрээр, тэрэшэлэн бүхы дээрээ hайжаруулагдажа байгаа ажалшадай ажана байдал ба социалистическэ эхэ оронойгоо хүсые бүхэжүүлгээр бусашаа абахабди гэжэ биднэр hайтар мэдэнэбди.Би болбол урибаламжаар хэдэн олодахин шүүhэн байнаб. Тэрэшэлэн минии нүхэр ба басагамни облигацяар шүүдэг юм..."

Советскэ гүрэн болбол гаргадаг урибаламжануудаа өөр дээрээ абаhан уялгануудаа нарлар дүүргэнэ. Тиражууд болбол тогтоогдоhон болзор соогоо үнгэргэгдэнэ. Өблигацинь баригшад тушаа түхэл орoлдого гаргадаг байна. Урибаламжануудhаа үгтэдэг озоонуудые, урибаламжа баригшан бүхэн саг дары гүнсэдөөр абахынь тулада бүхы хэмжээнүүдые манай правительствоор абтана.

1940 ондо арадай ажахын ба культурын саашанхи хүгжэлтын, эхэ оронойгоо оборонно хүсэ шадабариие бүхэжүүлгын план харалагданхай. СССР-эй Верховно Соведэй VI Сессээр баталагдаhан гүрэнэй бюджет болбол энэ планай финансировалгые бүрин хангаха байна. Советскэ урибаламжанууд болбол урда жэлнүүдэйхидэл адаляар, арадай ажахын планай дүүргэлтэдэ ехэхэн туhа дүүргэхэ ёhотой.

Улаан Армиин боецүүдые агууехэ баяраар угтаба

Паркана село (Тираспольско район), июниин 29. (ТАСС). Радио баясхаланта мэдээсэлнүүдые дуулагдаа. Бессараби хадаа Советскэ болоо. Улицануудаар омог хүхюун арадаар дүүрэн. Хүнүүд болбол гар гараа бүхөөр адхалсажа, бэе-бэеэ амаршалнад, Советскэ правительствын илалтата мирнэ политикада баясхалан хүргэнэд.

Тирасполhоо эхилээд Паркана хүрэтэрөө шоссегээр таhаршагүй понтоннорон ябажа байгаа Улаан Армиин частьнуудай боевой машинануудые манай ажалшад болбол гоё hайхануд үнгын сэсэгүүдээр бүрхеэнэ. Хоёр далхаёе хубааралжа байhан, түмэр замай хүүргые вашинанууд нэгэн доро алад гаран үнгэрнэ.

Днестр мүрэнэй баруун эрьедэ, 22 жэл соо түрүүшынхиэ, Улаан Туг бодхоогдожо, сүлөөтэй омогтойгоор намилзан мандаба.

Улаан Армиин боецүүдтэй Бендера городой hүүрин зоной уулзалга хэзээдэшье мартагдашагүй. Улаан Армиин хүндэлэлдэ, агуухэ Сталинай хүндэлэлдэ зорюулагдаhан, амаршалгын ба „Ура" хашхаралгын баясхаланта айлануд таhаралтагүй улам хүсэтэйгээр орьёлбо. Олонхи угтагшадай нюдэнүүдhээ баярай нёлбоhон асхарна. Бессарабиин ба Буковинын хойто хубидахи ажалшад болбол дэлхэйн сүлөөтэй хүнүүд, түгэс хүсэтэ социалистическэ гүрэнэй граждануудай болоо!

Б.-М. искусствын декадада бэлэдхэл

АРАДАЙ ИНСТРУМЕНТНҮҮДЭЙ БАЯЛИГУУД

Бурят-Монголой хуушанай, революциин урда тээхи үеын байдалһаа мүнөө юуншье үлөөгүй: талын ганса һэеы гэрнүүд, лама бөөнэрэй улилдаануд, үлэсхэлэн эдарал—эдэ бүгэдэ үдэдэһөөрөө үгы болоо. Советскэ жэлнүүдтэ ургаһан залуу үе болбол бурядай хуушанай байдалые музейнүүдһээ лэ бэшэ тээ хаанашье харанагүй. Тэдэнэр—советскэ хүнүүд, дарлалта хашалангые мэдэхэгүй хүнүүд мүн. Тэдэнэр, социализмын оронөй дүлэтэ патриодууд болбол эсэгэ ба эхэ, аха ба эгэшэнэрэйгээ үе заланайнь дура мэдэрэлые бэелүүлэн байхадаа, тэдэнэй „эбэгээр адхаһан шуһануудай минитэ үнгэрөөгүй, харин өөрынгөө результадуудые үгөө гэжэ харахадаа“ баярлана ба омогорхонод.

Хаанта Россин эгээ дарлагдангы ба баһамжалуулагша арадуудай нэгэн—бурят-монгол ажалшад болбол Ленин—Сталинай партиин хүтэлбэрээр, социализмын агуухэ зданиие бухы оломилиолно советскэ арадтай хамта байгуулаад, түрүү хүн түрэатэнэй һанал бодолнуудай үндэрдэ тээшэ—коммунизм тээшэ амжалтатайгаар ябажа байна.

Ленинско-сталинска национальна политикын илаһанай ашаар, манай оронөй олонациональна арадууд, тэрэ тоодо бурят-монгол арад, болбол удхаараа социалистическэ, формороо национальна культурые байгуулаа. Сэсэглэн һалбаржа байгаа Бурят-Монголой ажалшад болбол өөһэдын музыкально-драматическа театрай, ород драмын театрай, театрально-музыкальна училищетэй, искусствын элдэб мэргэжэлэй самородогуудые нэгэдхэгшэ арадай творчествын Байшантай, колхозносовхозно бурят ба ород театрнуудтай, Гүрэнэй филармони ба бусад олон культурна учрежденинүүдтэй болоо. Республикын хэдэн арбаад колхозуудта урaнһайханай кружогууд хүдэлмэрилнэ. Жэшээлхэдэ, Селенгын аймагай, Жаргалантын сомоной, Тельманэй нэрэмжэтэ колхоздо духовой оркестр эмхидхэгдэжэ байна. Тус оркестрэ залуу колхозниигууд, урдаһаа дуушад—арадай хүгжэмэй инструментнүүдээр наадагшад хабсадаха юм.

Искусствын хүдэлмэрилэгшэд—артистнууд, дуушад, композиторнууд ба режиссернууд ургахатай хамта, самородогууд—арадай инструментнүүдээр наадагшад, арадай дуунуудые ба мелодинуудые гүйсэдхэгшэд ургана. Москвада болохо Бурят-Монголой искусствын декадада бэлэдхэлтэй дашарамдуулан, национальна хүгжэмые улам бүри хүгжөөхын зорилгоор, арадай инструментнүүдэй оркестр байгуулагдаа. Энээндэ ёһотоороо арадай хүгжэмэй хэрэгсэлнүүд—хуур, лимбэ, бишхүүр, барабан, сан г.м. оролсоно.

Хуур, лимбэ ба бусад хадаа арадай хүгжэмэй инструментнүүд гэһэндэ хэншье һэжэглэхэгүй байна. Гэбэшье, зарим нүхэд хадаа бишхүүр, барабан, сан—шажанай, лама бөөнэрэй хэрэгсэл гэжэ һанадаг. Энэ—тон буруу. Ушарынь, буддын шажан болоол манай бурядта нэбтэрэн орохоор хэдэхэн зуугаад, 200-250 жэл, болоо юм. Тэдэ, бишхүүрэй, барабан, сангай үг гарабалынь бүри урдапай байна.

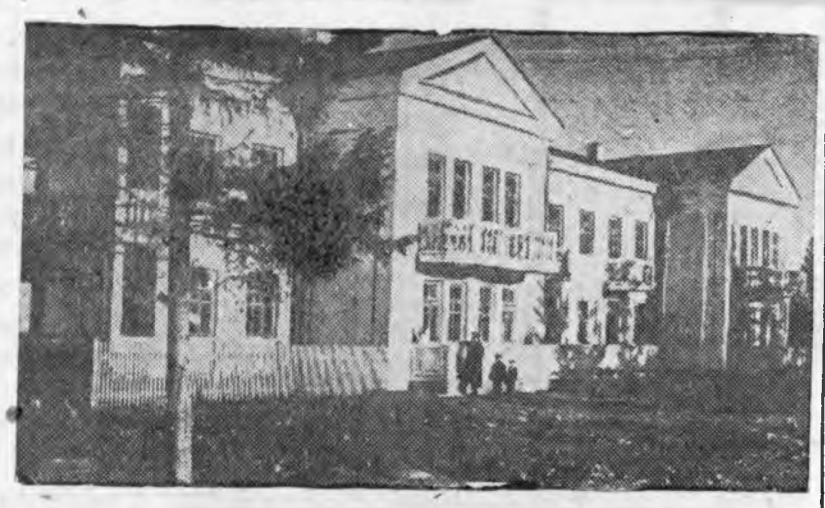
Жэшээлхэдэ, бишхүүрые абаад үзэе. Энэ инструмент болбол шибшүүхэйгээр дуугарна. Харин, шибшүүхэйе хэн бии болгооб, хэн хэрэглэдэг байгааб? Урдын урда сагта энэ хадаа ажалшадай, ангуушадай ажалайнь нэгэн шухала хэрэгсэл байгаа. Юрэ гэхэдэ, ангуушад шибшүүхэйгээр буга, һогоо, гүрөөһэ, инзага г.м ангуудые шибшүүрдэжэ алдаг ба байдаг байһан юм. Энэ ушарые ангууша бухэн һайтар мэдэнэ. Тиимэһээ, бишхүүр—арадай инструмент гэһэндэ ямаршье һэжэг түрэхэ ёһогүй. Мүн, бусадшье инструментнүүдэй бии болоһон түүхэ арадта, ангуушадта хабаадана.

Хоёрдохи арсашагүй баримтань юуб гэхэдэ, эдэ инструментнүүд хадаа бусад арадай—Дунда Азиин арадуудай хүгжэмэй хэрэгсэлнүүдэй составта оролсоно. Энэ ушарһаа, партиина, комсомольско организацинуудай ба, хамагай түрүүндэ, искусствын хүдэлмэрилэгшэдэй зорилгонь хадаа—дээрэ дурсагдагша хүгжэмэй хэрэгсэлнүүдые арадай дунда үргэнөөр нэбтэрүүлгэдэ ба эдэнээр наадагшадые элирүүлгэдэ, шэнэ кадрнуудые бэлэдхэлгэдэ байна.

Гадна, манай бурят-монгол арадай инструментнүүдэй оркестрэй хэрэгсэлнүүдэй составта, бухы дэлхэйн арадуудай хэрэглэдэг гайхамшаг гоё һайхан инструментнүүд оролсоно. Эдэ бүхыһөө харахада, тус оркестр—тон олоняын инструментнүүдтэй ба арадай урaнһайханай баялигууд дайдаг дээжые суглуулһан байна. Оркестр болбол бурят ажалшадай урданай иргуу гоё дуунуудые, мелодинуудые ба манай залуу искусствын түлөөлэгшэдэй зохёолнуудые Бурят-Монголой искусствын декадада гүйсэдхэхэ байна

Г. Ц. БЕЛЬГАЕВ—БМАССР-эй Совнаркомой дэргэдэхи искусствын хэрэгүүдые эрхилхэ Управлениин начальник.

Д. АЮШЕЕВ—композитор.

Средуралмедьзаводой социалистическэ городто баригдаһан байрын гэр.

(ТАСС-ын фото-клише).

ССР Союзай прокуратурада

„8 часай хүдэлмэриин үдэртэ, 7 үдэртэй хүдэлмэриин неделидэ ороһо тухай ба предприятинууд ба учреждениинүүдһээ хүдэлмэришэд ба служащинуудай өөрөө мэдээд гаралгые хориможохо тухай“ СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй энэ оной июниин 26-най указтай зохилдуулан, ССР Союзай прокурор Панкратьевай захиралгаар, прокуратурын органууд болбол летунууд ба прогульщигуудта эсэргүү хэдэн уголовно хэрэгүүдые мүрдэжэ эхилбэ.

Москвада, өөрынгөө зорогоор үйлэдбэриһөө гаража ошоһон, „Буревестник“ фабрикын хүдэлмэришэд Ерохин, Баранов, Катышевэ ба Ипполитова гэгшэдтэ эсэргүү уголовно хэрэгүүдые мүрдэжэ эхилэгдэбэ.

Предприятиһаа өөрөө мэдээд гаража ошоһоной түлөө, Семашкогой нэрэмжэтэ заводой прогульщик Синицын гэгшэ уголовно харюусалгада хабаадуулагдаба.

Московско областиин, Мытищинскэ райондо, вагон баригшын заводой хүдэлмэришэн Коршунов, модоүйлэдбэриин фабрикын хүдэлмэришэ Корсакова гэгшэд июниин 27-ной үдэр прогул хэһэнэйгээ түлөө уголовно харюусалгада хабаадуулагдаа.

Московско областиин, Ногинска районда, июниин 28-най үдэр, Ново-Ногинскын фабрикын счетовод Капустин ба мүн энэ фабрикын хүдэлмэришэ Озерова гэгшэд предприятиһаа өөһэдөө мэдээд гаража ошоһоной түлөө уголовно харюусалгада хабадуулагдаба. Истомкинско фабрикын ткачиха Житкова гэгшын прогул хэһэнэйнь түлөө уголовно хэрэг эрхилэгдэжэ эхилээ.

Ленинградта, ремонтно конторын столяр Кобылкин, „Молодой ударник“ заводой слесарь Иванов, „Слюда“ фабрикын хүдэлмэришэ Савушкина гэгшэд прогул хэһэнэйгээ түлөө уголовно харюусалгада хабаадуулагдаһан байна.

Тулада, тульска облпотребсоюзай автотранспортна конторын грузчик Ратаев прогул хэһэнэйгээ түлөө мүн уголовно харюусалгада хабаадуулагдаа. (ТАСС)

БАГШАНАРАЙ ШЭНЭ КАДРНУУД

РСФСР-эй педагогическа ба багшанарай институдуудта гүрэнэй экзаменууд дүүргэгдэжэ байна. Эдэ институдууд хадаа мүнөө жэлдэ, гүйсэдбэшэ дунда ба дунда һургуулинуудай 15 мянга шахуу багшанарые гаргаба. Педагогическа училищенүүд болбол эхин һургуулинуудай 23 мянган багшанарые бэлэдхээ.

Мүнөө, ВУЗ-удай нэгэдэхи курснуудта абалга ябуулагдана. Педагогическа училищенүүд 35650 хүниие, институдууд 41000 хүниие абаха байна. Педагогическа училищенүүдэй база дээрэ, Калугада, Россошто, Мурманскда, Терлитамакта, Майкоп, Енисейск ба бусад газарнуудаар багшанарай 17 институдууд байгуулагдахань. Эдэ институдууд 2250 хүниие абаха байна.

Багшанарай хэрэглэлгые тусхай институдууд ба училищенүүдэй гүйсэдөөр хангажа шадахагүй байһан дээрэһээ, РСФСР-эй Наркомпрос болбол багшанарай бэлэдхэлгые шэнэ формоор ябуулхые хараалба. Республикын 275 дунда һургуулинуудта арбанэгэдэхи педагогическа классуудые эмхидхэхэ юм. Энээгээр, табадахи ба зургаадахи классуудта заахa, 16 мянга 500 залуунууд багшанарые бэлэдхэжэ болохо байна. (ТАСС).

ХААЛТА БАРИЛГЫН ТҮРҮҮШЫН ЭЭЛЖЭЭНЭЙ ХҮДЭЛМЭРИ ДҮҮРЭБЭ

Кабанскын аймагай колхозниигууд ба колхозницанууд, Селенгэ мүрэнэй эрьеэр зубшуулан 32 километр газарта уһанай үерһөө хамгаалха хаалта (дамба) барилгын түрүүшын ээлжээнэй хүдэлмэриие, ферганын гайхамшаг методээр 29 дэ дүүргэбэ. Тус барилгада 69 колхозуулай колхозниигууд хабаадалсаһан байна.

Хүдэлмэриин арбан зургаан үдэр соо 210 мянган кубометр грунт (шорой, элһэ) малтагдаа. Энэ хүдэлмэридэ үйлэдбэриин үндэрнүүд жэшээнүүдые харуулһан „Путь социализма“ колхозой колхозниигуудта, партиин айкомой ба Аймисполкомой дамжуулгын Улаан Туг барюулагдаба. Социалистическэ соревнованида, хоёрдохи һуурие Тараканковска сельсоведэй „Новый Путь“ колхоз эзэлһэн байна.

* *
*

Июниин 30-ай үдэшэ, аймцентрдэхи социалистическэ культурын байшан соо хаалтын барилгада хабаадагшадта зориулагдаһан баярай суглаан болобо. Тэндэ, солото хүнүүд, стахановецууд, ударнигууд, барилгын түрүүшүүл ба аймагай активууд олоороо хабаадалсаа.

Энэ суглаан дээрэ, эрхим колхозниигуудта шагналнууд барюулагдаһан байна. 29 түрүү стахановецууд БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаба. 24 колхозниигуудые Газартаряалангай Арадай Комиссариат шагнаа. 100 стахановецууд ба ударнигуудые барилгын штаб үнэтэ бэлэгүүдээр шагнаһан байна.

Барилгада хабаадагшад болбол аймагайгаа бухы колхозниигуудые ба колхозницануудые хаалтын хоёрдохи ээлжээнэй хүдэлмэриие иимэ түргэн методээр дүүргэхэ гэжэ уряалба.

Хаалта барилгын түрүүшын ээлжээнэй хүдэлмэриин амжалтатайгаар дүүргэгдэһэнтэй дашарамдуулан, тус аймагай колхозниигууд болбол партиин Обкомой секретарь нүхэр Игнатьевта ба БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ нүхэр Борсоевта рапорт эльгээбэ.

Һайн ургасые гээлтэгүйгөөр хуряаха

Хориин аймагай колхозууд энэ жэлдэ өөһэдынгөө сабшалан дээрэһээ баян ургаса хуряажа абахань.

Тус аймагай колхозуудта орой хамта 41 луговодческо звенонууд ажаллана. Тэдэнэр, үнгэрэгшэ хабар 18550 гектар сабшалан уһалһан ба хорёод мянга шахуу тэргэ шэбхэ гаргажа, удобрениие хэһэн юм. Колхозуудай сабшалан дээрэхи үбһэ ногооной ургаса һайн байһань энэнэй результат мүн.

Зүгөөр, үбһэ хуряалгын хүдэлмэриие богонихон болзор соо, эрхим шанартайгаар үнгэргэхын тулада колхозуудаар бэлэдхэл хэһэн юумэнь тон бага. Үбһэ хуряалгые саг соонь дүүргэхын тула, эгээ түрүүн машина зэбсэгүүдэй ремонтые саг соонь дүүргэхэ хэрэгтэй байгаа. Теэд, косилканууд ба морин тармуурнууд заһагдажа дүүрээгүй.

Жэшээнь, Доодо-Худанай сомоной, Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой 16 косилкануудһаа оройдоо 8-нь заһагдаа. Морин тармуурнуудай ремонт мүн иимэ байдалтай. Аса, тармуур ба гарай хажуурнууд дутамаг.

Мүн тэрэшэлэн, тус сомоной, Кировэй нэрэмжэтэ, Энгельсэй нэрэмжэтэ колхозууд үбһэ хуряалгые бэлэдхэлые таһалдуулхын аюулда хүргэбэ. Иимэ байтар аймагай организацинууд энэ ушар ябадалда беспечнээр хандахань тон гайхалтай.

Дамба Жамсуев.

ҮБҺЭ ХУРЯАЛГЫЕ ЭХИЛХЭЭР БЭЛЭН

Зэдэ. Сагаан-Уһанай сомоной, „Галын-Очин“ колхоз (түрүүлэгшэнь орденто нүх. Банзаракцаев) үбһэ хуряалгада тон һайнаар бэлэдхэбэ.

Үбһэ хуряалгада ажаллаха хамта 8 косилканууд ба 8 морин тармуурнуудые ремонтлохо, хүсэд бэлэн болгоо. Мүн, гараар сабшаха ба тармаха хүдэлмэри хараалжа, 60 аса, 40 модон тармуур ба гарай хажуур г. м. бүгэдэ бэлэн.

Полевой бригаданууд болбол үбһэ хуряалгын хүдэлмэриин календарна план зохёогоо. Герасимовка звеногой оролдосотойгоор ажаллаһанай ашаар, мүнөө жэлдэ тус колхозой сабшалангай газар нилээд һайжаруулагдаа.

Тэрэнэй саад тэз, силос даралгада хэрэглэгдэхэ тэжээлэй үбһэн гушаад шахуу гектар таригдаһан байна.

„Галын Очин“ колхозой колхозниигууд общественнэ малажалдаа эдбэг ехэ тэжээл бэлэдхэхэ тухай үдэр бүриин анхаралаа хандуулна. Тэдэнэр үбһэ хуряалгын хүдэлмэридэ хээзээшье гарахаар бэлэн.

Гав. Жербаев.

ФЕЛЬЕТОН

ДОКЛАДЧИК

(Колхозник үбгэнэй үгэ).

Олон адуугаа хоһомог хоройд нь хаажа, үбһэ соломо үрижэ үгөөд, үдэшэ орой гэртээ орообэм. Хүгшэмни лапшатай, тарган хонин шүлэ гаргаад, самовараа һаяхан табяад байжа, бишье һуншторөо эдеэлбэб. Хамаг бэедэм дулаан элшэ таража, уни бутаржа байхадань, нюдэм бага монсогорроод, нойр хүрэнэ. Хубсаһаа тайлаад, нэгэ хэды эбһээлээд, прунинатай зээлэн орон дээрэ хэбтэшэбэб. Бухэли үдэртөө хүйтэндэ хүдэлмэри хээд, дулаан хэбтэридээ орожо унтахаа хэбтэһэндэ ямар ехэ жаргал бэ даа. Теэд манай энэ жаргалые хэрэггүй, хэрэггүй газарта булажархидог ябадал зарим нэгэн үзэгдэдэг байна.

Миил зохидхоноор дуур-дуурд гэжэ һахан, колхозойгоо олон мянган адуу мал хаража зүүдэлэн татажа, далайдаа хүрэшөөд хэбтэжэ байтарам, гэнтэ хахир үйтэн үгэнүүд зүрхым хадхажа нойрым алдахуулба.

— Галдан ахай, һэрыт суглаандаа ошохоо мартаа гүт? Мүнөө доклад болохо һэмнай. Үтэр бодогты! Клубта хүн зон сугларшоод, таниие шахуу хүлеэжэ байнал! — гээд, манай бригадир хүнжэлым татажа байба.

— Үгы, хайралыт, намгүйгөөр суглаан болоходонь яаха юм, хүдэлмэриһөө һая ерэһэн, эсэһоод хэбтэжэ байна гээшэл би. Юрдөө хайрлыш. Гэртээ үгы байна гээдшье хэлэхэдэш яаха юм, — гээд туршабаб.

— Галдан ахай, ши ниходээ сознательна хүн байгаад, юу хэлэнэ гээшэб ши? Би ошохогүйб, ши ошохогүйш: хэмнэй суглаанда ошохо гээшэб? Ши манай стахановец хүмнай байнаш. Доклад шагнажа шэнэ юумэ ойлгохо, политическэ эрдэм олохо гээшэмнай лагаа юм?

Гэхэдэнь, минииншье хэлэхэ үгэ барагдашалай.

— Тээ, яахаб, ошохол гү бэ, аргагүй.

Би мүнөө мартажархёод байнаб, Парижын коммунын һайн үдэр байгаа гээшэ һэн гү, али Улаан Армиин үдэр гээшэ һэн гү? Һайн һайлааб. Юрдөөл, нэгэ доклад болодог ёһотой үдэр байһан юм.

Клубта ошоходом, суглаһан хүн зониинь намайе хүлеэжэ ядаад тарашоо юм гү, заахан үхибүүд шуугилдажа хээрсэгэнһөө бэшэ юумэ байбагүй.

Суглаан эхилээгүй байгаа, бишье нэгэ харанхы буланда орожо хүлеэбэб. Гааһаа хүхэжэ, ноймоо сэлмээжэ ядан, хоёр гурбан час һуугаад байхадам, хүн зон ганса нэгээрээ суглаһаар, клубшье дүүрэбэ, суглааншье хүсэндээ оробо хэбэртэй.

Цыренов докладчик трибуна дээрээ гаранхай. Зузаан портфелее удалан, дабхагар саарһа, олон тоото алтан гаргатаг номнуудые гаргажа, урдуураа зэргэлүүлэн табина. Тэрэнэйнинь харахаа, манай Цыренов докладтаа үдэр һэнигүй бэлэдхэ, энэ олон ном уншаа хадаа, мандаа шэнэ ухаа заажа, һонин юумэ ехээр дуулгахань байна, мүнөө би дэмэй газарта нойр алдажа, һүнние барахамни бэшэ байна гэжэ һуугаа һэм. һүүлэрэнь, манай Цыренов жилетнэгээгээ хармааһаа түхэреэн ехэнүүд нюдэнэй шэл гаража зүүбэ. Хүн хэлсэхэдээ, Цыреновэй нюдэнэй шэл, холыни юумэ, дүтыншье юумэ адали харадаг юм гэлсэдэг. Тэд, олоной урда гү хэлэжэ байһан хүн нюдэндөө шэлгүй яажа болоотлоб даа?! Залуу хүн гээшэ бээз.

— Зай, нүхэд! — гэжэ докладчик докладаа эхилбэ, — зай, мүнөө үдэр һэн хадаа һэн һэн болбол, ямар үдэр байһан юм бэ, гээд асуугаад ерээ гээшэгшэ һэн хадаа һэн болбол иимэ байна гэжэ юумэл болоһон байха юм. Тиимэ юуһэн гэжэ хэһэн болоһон юм гээд, абаад ерэхэ жэшээтэй болоо юм гээшэгшэ һэн хадаа һэн болбол һэн болбол, тааһар өөһэдөөшье мэдэнэт, мүнөө, жэшээнь, бидэнэр эндэ суглараад байна хаам бибди даа, юундэ суглараад байна бибди гээд асуугаад ерэхэ жэшээтэй болоо гээшэгшэ һэн хадаа һэн болбол, таанаар өөһэдөөшье мэдэнэт...

Манай докладчик докладаа хэлэжэл, хэлэжэл байна, нэгэ заахаһые тороохо толгордохо, улайха сайха юм гэжэ огтош үгы даа. Юрдөө, манай Цыренов элидхэл доклад хэлэхэдээ айхабтарш бэрхэ, үгэ хэлэхэнинь уһан шэнгэ урдажа байдаг болошоо гэжэ би һанагшаб. Юун даа, минии залуу ябаха сагта, залуушууд олоной урда, аааш гэжэ абла гаража шадахагүй, айжа шэшэржэ газар доро орошохоһоо наагуур байдаг байгаал шуу даа. Тиихэдээ, мүнөө Цыренов хүбүүн 100 жэлэй урда Франциин болоһон ушар тухай доклад хэлэдэг болоод байна хаям. Бэрхэ, боложо ябаха хүн гээшэ ха даа.

— Юун болоо юм гэхэдэ, Парижын коммуна болоо гэжэ харюу табихада болохо байна гээшэ. Парижын коммуна гэжэ ямар коммуна, хаана байһан юм гээд асуугаад ерэхэ жэшээтэй болоо юмэгшэ һэн хадаа... — Цыренов докладаа хэлэжэл байна.

Цыренов хадаа манай тэндэһээ активист боложо, ехэ урда гаража ябаһан хүн юм. Хайшан гээд түрүү орохынь би мэдэгшэгүйб. Ажал хүдэлмэридөө ударник ябажа, дээшээ гараба гү гэхэдэ, ажал хүдэлмэридэ анханай абьясгүй хүн хэбэртэйгээ. Ухаанай талаар абахада, үлүүш бэшэ, тээ дотуушье гэжэ оноо талын зондо хэлэхэ ялайб. Юрдөөл аймаг районһоо уполномоченнууд ерэжэ, үдэшэ бүри шангаа ехэ суглаануудай болохо байдаг үедэ үгэхэлэндэ һайн байшоо юумагшаа гү, тээ тэрэ сагһаа хойшо олон табан курсда һаала ябаад даа, ухаа ороко һаа ухаа орохо, долорхо сагынь болоо юм бээзэ.

Докладчик хэлэжэл байна:

—Тэрэмнай гээшэгшэ һэн хадаа һэн болбол тиимэ байна гээшэ, нүхэд...

Минии нойр зээлүүлэнгүй хүреод, тархяаш һэжэрээд үзэнэб, түһа болохо юм байхагүй, нюдөөш ехэ багаар хараад үзэнэм, бүри-бүри яахын аргагүй, нюдэн анилдаад унташаһан байбаб. Хоёһон бочко сооһоо уһан гоожоод һаланагүй, бүгэлжэ бүтүүлжэ яашье ядаваб гэжэ зүүдэлжэ байтарам һэршээхэдэм, Цыренов докладаа хэлэжэ һая дүүргээд, һэхэгдээгүй номуудаа портфельдээ хэжэ, хүн зон нойрмоглон нүдөөрөө аршан һэргэжэ байгаа һэн.

Би ехэ һонин докладые унтажа, үнгэргэжэхибэ байбаб гэжэ халаглаад, һонор шагнажа һууһан нэгэ хүнһөө асуубаб.

—Зай, Цыреновай хэр һонин юмэ хэлээжэ үгэбэ гээшэб?

—Цыренов даа, тэрэ һэн хадаа һэн болбол тэрэ юумэ, тэхые абаад ерээ гээшэгшэ һэн хадаа һэн болбол ямаан юмэ гэхэбэ бэшэ юу хэлэхэ һэм даа.

Халаг даа, үглөө эртэ ажалдаа гараха хүн гэртээ, орон дээрээ амаржа, унтажа хэбтээ һаа ягаа һайн һааб. Хайрашье нойр!

Би һанагшаб: „Хүдэлмэриин сагта ажал хэжэ ябаһан хүнэй амарха унтаха сагынь ехэл үнэтэй гээшэ. Тиихэдэ, манай зарим суглаа хээшэд, доклад хэлэгшэд энээниие мэдэжэ сагнажа шададагүй гээшэ аа гү? Юрдөө суглаашье хадань, докладшье һааншье соморхон зохидоор, һониноор, удаан харин эдэнэр элидхэхэ, зон хэжэ үнэтэй хоор хэдэг, хэлэдэг болоо һаа ямаршье һайн ха бэлэй даа!

Харин, манай Цыреновые үшөө курсда ябуулжа байгаа һаа зохино байна. Наадахиинь бодоходо, доклад хэлэхэ гэжэ мэнаа зобоохо болихо һэн“.

Даша Ч.

Харюусалгата редакторые орлогшо Ц. ОЧИРОВ.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Каландаришвили, 19. Телефоны: отв. редактора—3—23; секретариата—3—44; отделы партийной жизни, агитации и пропаганды—7-55 (2 зв.); сельхоз. отдел —7-55; отделы кадров и писем—5-07.

Типография НКМП. Уполномоченный Бурглавлита № 3149